

ÚJ ÉBREDÉS – ÚJ FELTÁMADÁS

Valamikor nem volt pontos, tudományos alapon kidolgozott előjelzése az időjárásnak, mégis, mindenki megtudta a tavasz érkezését. A kellemetlen, ködös időt és a tél utolsó maradványait már rég elsöpörték a szelek, amelyek valahol a bércek árnyékából szabadultak ki. A patak vize letisztult, visszatért medrébe, partján ott mosolygott a gólyahír, a bokrok tövében szerényen illatozott az ibolya. A gólyák fáradtan érkeztek, és álltak meg régi fészük szélén. Világgá kelepelték, hogy megérkeztek, és meghozták a tavaszt. Kelepelésük elvegyült a virágvasárnapi harangszóban. A gyerekek a berekből hozták a barkát, azt szétosztották, majd az emberek, a templomból, a temetőbe vitték, szeretteik sírjára. Ez is jelezte a természet ébredését, a feltámadásba vetett hitet. Aztán, rá egy hétre, valóban megünnepelték a feltámadást. Ez ma is így van. Évről évre a természet csodálatos ébredését és az Úr feltámadását ünnepeljük. Lélekben mégis, újra és újra, csodálattal szemléljük az eseményeket.

Húsvétnek van egy üzenete számunkra, amit nem szabad figyelmen kívül hagynunk: „Krisztussal együtt ti is feltámadtatok.“ – írja Szent Pál apostol a kolosszeiekhez írt levelében (Kol 3,1). Azért, hogy mi is feltámadjunk, előbb

meg kell halnunk a bűnnek. Ez viszont ne csak szavakban nyilvánuljon meg, legyen ez egy radikális szakítás rossz szokásainkkal, közömbösségünkkel, hogy nekem minden mindegy.

Ha a Szentlélek segítségével meghalunk a bűnnek, teljes elhatározással odafordulunk Krisztushoz, elkötelezzük magunkat Krisztusnak, akkor valóban megtapasztaljuk a feltámadás erejét és kimondhatatlan értékét. Így aztán a Húsvét nem lesz csupán az újraébredés, a tavasz, az öntözés ünnepe, hanem a teljes, megújult keresztény élet kezdete, annak minden gazdagságával, szépségével és örömeivel.

Bartal Károly Tamás, OPraem

„Világíts a világot!” Bencze Erika bemutató koncertje

...e felhívással szólította meg, és várta barátait, ismerőseit és a szép dalokat kedvelőket, Bencze Erika bemutató koncertjére, a ferencesek templomába, január 28-án, vasárnap délután. Az úJVáriak és a tardoskeddiek igen szép számban el is fogadták a meghívást. Erika, a tardoskeddi származású lány, még gyermekkorában, mint a Pintyőke énekkar tagja, ebben a templomban tanulta meg az Úr, énekkel való dicséretét, és szerette meg a közös éneklés örömét. Jelenleg a Budapesti Krónikás Zenedében képezi tovább tehetségét, és immár olyan fokra jutott, hogy már az első önálló nagylemeze is elkészülhetett. Bemutató koncertjén ezt mutatta be nekünk, elsősorban viszont köszönetét fejezte ki a Jó Istennek és mindazoknak, akik segítették őt. A bemutató koncertre mestere, a Liszt, Bartók és Kazinczy díjas előadóművész, a Krónikás Zenede igazgatója, Dévai Nagy Kamilla is elkísérte, és úgyszintén aktívan részt vállalt a varázslatos előadásban. Valójában, nem is egy koncertet hallhattunk, hanem inkább egy mély, tiszta forrásból eredő zenei áhitatot. Hadd idézzem Bencze Erika szavait, melyekkel dalait útrabocsájtotta: „Hit, remény, szeretet – a három erény, amelyre mindenkinek szüksége van, különösen a nehéz időkben... Tudd, hogy Isten vigyáz rád, csak bízz bennel! A béke, a szeretet, a jobb élet, akkor talál ránk, ha mi magunk rátalálunk... Világunk csak akkor lehet jobb, ha mi magunk válunk jobba.”

A gondosan összeválogatott dalokat magas művészi fokon, odaadó szeretettel és őszinte alázattal adta elő a tanítvány és a mester, valamint a két kísérő zenész. A közönség szinte lélegzetét visszafojtva hallgatta a dicsőítést, kérést, biztatást és reményt sugárzó szöveget úgy, hogy a végén már együtt énekeljék felszabadult örömmel és meggyőződéssel a záró dal refrénjét: „Árassd a szépet, árassd a jót, árassd a földre a gyógyító szót...”

Örömmel és bizakodással töel bennünket, hogy vannak még olyan fiataljaink, akik keresztény közösségünk tudatos és cselekvő tagjai, és a modern kor eszközeinek felhasználásával hitük bátor tanúságtevői a világban.

Fabó Éva

Házasság Hete Érsekújvárott

Bizonyára már megfogalmazódott bennünk a kérdés: tulajdonképpen mi is „A házasság hete”, számunkra milyen a jelentősége, és milyen céljai vannak? „A Házasság Hete Szervezőbizottságának” közleménye alapján „már közel két évtizede, Angliából indult el ez a kezdeményezés, amely Valentin-nap környékén, minden évben egy hétig a házasság és a család fontosságára kívánja irányítani a figyelmet. A Házasság Hetét – amelyhez hazai és nemzetközi szinten is számos ismert közéleti személyiség csatlakozott, kifejezve elköteleződését a házasság, a család ügye iránt mára 4 kontinens 21 országában ünneplik. A házasság Isten csodálatos ajándéka és gondoskodása az ember számára, amelyben a felek megtapasztalhatják a feltétel nélküli szeretet, a hűség és az őszinte megbocsátás értékét egy nekik rendelt, de nem tökéletes társon keresztül. A házasságban egy férfi és egy nő saját elhatározásából elkötelezi magát, hogy egész életében egymás bátorítására, segítésére és védelmére törekszik. Ilyen módon a házasság felelősségteljes, biztonságos és meghitt közösséget jelent számunkra, és áldásul szolgál életük minden más területén is. A házasság hete olyan széles körű összefogásra törekszik, amely gyakorlati példamutatással, tudományos kutatások eredményeivel, bibliai és erkölcsi érvekkel támasztja alá a házasság örökkévaló értékét. Bátorít minden olyan helyi kezdeményezést, amely hidat épít az adott közösség környezetében élő házaspárok és családok felé, amely segíti életüket, boldogulásukat. Nyíltan beszél a házasság minden-

napi valóságáról, örömeiről és feszültségeiről. Igyekszik bölcs és gyakorlati tanácsokkal ellátni a házasokat és házalándókat, valamint a teljes helyreállítás reményét ébren tartani azokban, akiknek a kapcsolata válságban van, illetve valamilyen ok miatt megszakadt.”

Mindannyiunk örömeire, városunkban, idén is megszerveződött ez a nagyszerű rendezvény. A programajánlót olvasva arra lehattünk figyelmesek, hogy a keresztény - keresztyén összefogásnak köszönhetően, február 11. és 18. között az újvári magyar katolikus közösség és református gyülekezet hívei együtt imádkozhattak a családokért, a házasságokért és a házasságra készülőkért egyaránt. „Egy estém otthon” – ezzel a címmel lett meghirdetve, az óvodásokat, alap- és középiskolásokat megszólító rajzverseny a Házasság Hetét megnyitó vasárnapi szentmisén. Húshagyó kedden, hamvazószerda előestéjén, a plébánia templomban megtartott, Szentségimádással egybekötött Legszentebb Áldozaton, a fiatalok házasság előtti tisztaságáért, a házastársak egymás iránti hűségért, a kitartás és az újrakezdés ajándékáért imádkoztunk. Az énekes áhítat után, a Marianumban, szeretetlakomán láttuk vendégül a közös imádságon megjelent református testvéreket. Másnap, Hamvazószerdán, megkezdtük a nagyböjti időszakot, a húsvétot megelőző bűnbánat idejét. Gyökössy Endre gondolatai szerint nem csupán az a böjt, amikor nem töltjük meg a gyomrunkat. Ennél gyakran sokkal nehezebb, ha szöbőjtöt, beleszólási böjtöt, megszólalási

böjtöt vagy megszólaltatási (megjegyzés: TV, rádió, számítógép...) böjtöt kell tartanunk. Bizonyára, valamennyien tudatosítjuk, hogy egy házasságon vagy családon belül is, ennek a gondolatnak a valóra váltása is mennyire fontos. Pénteken este, a ferences barátok templomában együtt végeztük a Családok keresztútját. „Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét, és kövessen“ (Mt 16,24,25). Talán éppen valamelyik családtagunk testi-lelki betegségének, viselkedésének, rossz szokásainak szeretettel való elfogadása jelenti számunkra a kereszthordozást s egyúttal az üdvösség útját. Szombaton délelőtt, a ferences kolostor Nagytermében Farkas Zsolt Atya, szőgyéni plébános tartott színvonalas előadást a hamis és a helyes istenképről. A koraesti órákban a református gyülekezethez látogattunk el a meghirdetett Családestre, ahol a gyülekezet közösségi termében a családról, a házastársi kapcsolatról és a gyermeknevelésről szóló értékes eszmefuttatást hallhattunk Sasák Ilona lelkésznőtől.

„Én ültetem, Apolló öntözte, de a növekedést az Isten adta. Nem számít sem az, aki ültet, sem az, aki öntöz, hanem csak a gyarapodást adó Isten.” (1Kor3,6) Ennek tudatában vettünk részt vasárnap a Házasság Hetét lezáró hálaadó szentmisén illetve istentiszteleten, ahol a családok megáldására került sor. Kérjük a Mennyei Atya segítségét, hogy a szűkebb - családi, illetve tágabb értelemben vett közösségünkön belül, továbbra is a „Mit tehetek érted?” gondolat megvalósításán fáradozzunk, s ez által is az evangéliumi Örömhír hirdetői lehessünk.

Török András

Húsvét liturgiája

NAGYCSÜTÖRTÖK – AZ OLTÁRISZENTSÉG ALAPÍTÁSÁNAK EMLÉKE

Nagycsütörtökkel kezdődik az újszövetség legszentebb ünnepe, a Húsvét. Ezen a napon a liturgikus imádságok és cselekmények lényege az Oltáriszentség. Az ősegyházban volt ezen a napon a jelöltek keresztségre való előkészületének befejezése. Azzal az olajjal kenték meg őket, amelyet ezen a napon a püspökök a székesegyházakban szenteltek meg a szentmisen. Végül, ezen a napon volt a vezeklők felvétele és feloldozása, amikor a többiekkel együtt először járultak a szentáldozáshoz.

Az ünnep nevének eredete: Német nyelven, és ezt utánozva sokszor magyarul is, ezt az ünnepet zöldcsütörtöknek nevezik. Ez a megjelölés egészen a XII. századig kimutatható, és a legkülönbözőbb magyarázatokat vette fel. Egyesek nevét a zöld miseruhából magyarázzák, amelyek III. Ince pápa előtt (1198-1216) szokásban voltak a nyilvános vezeklőkre való vonatkoztatással, akik a feloldozás által Krisztus szőlőtökéjén száraz ágakból megint zöld ágakká lettek. Mások nevét az ónémet greinen, vagyis sírni szóból származtatják, miután a bűnbánó vezeklők bűneiket gyakran hangosan megsiratták, s egyúttal azért mert az egész szertartás szívet megindító volt. Ezért nevezték az ünnepet Griner –Donnerstagnak. Egyúttal, a nevét mások a zöld füvekből magyarázzák, amelyeket az ebédnél használtak, emlékeztetésül arra a zöld salátára, amely a zsidó pászkalakomáknál is szabály volt.

Az ünnep története: ezt az ünnepet már a IV. és V. században, Keleten és Nyugaton egyaránt megünnepelték. A 385-ből származó adat szerint Jeruzsálemben három istentisztelet volt. Az első korán reggel zsoltárekléből állt, a másodikat, az ünnepélyes szentmisét, délután tartották, a harmadikat pedig este az Olajfák hegyén mutatták be. Ma a nagycsütörtöki liturgia az ünnepélyes, a püspöki székesegyházakban való olajszenteléssel egybekapcsolt szentmiséből, közös szentáldozásból, szentségi körmenetből, az oltárok megfosztásából és lábmosásból áll.

Az olajszentelés: Zöldcsütörtökön, püspöki székesegyházakban a püspökök a szentmise alatt azokat a szent olajakat szentelik, amelyeket a szentségek kiszolgáltatásánál használnak, és amelyek a kegyelem lelki hatását jelképezik. Ezek a betegek olaja, a katechumenek, vagyis a megkeresztelendők olaja és a szent krizma. Mind a három olajbogyóból sajtolta tiszta olaj. Ez a szentelés apostoli eredetű és a püspökök kizárólagos joga. Ezen a napon azért van olajszentelés, mert a katechumeneket a szent keresztséghez való előkészület céljából a mellükön és válluk között, a keresztség és a bérmálás felvétele előtt, megkenték. E két szentség- felvétel úgy, mint régen, úgy ma is, Húsvét éjjelén történik.

A szentmise: a szentmise külsejében fé-

nyes ünnepi jelleggel bír, annak ellenére, hogy énekrészei és imái az Úr szenvedésére vonatkoznak. A miseruhák fehérszínűek, az oltár is fehér színben van, virágokkal és szőnyeggel gazdagon díszítve. Harangzúgás és orgonaszó mellett éneklük a Glóriát. A Glória után azonban hirtelenül elnémul a hangos örömujjongás, az orgona és a harangok elnémulnak, egészen a nagyszombati húsvéti glóriáig. Az ünnep most annak a szent órának a komolyságát viseli, amikor az Úr, apostolaival együtt, utóljára ette a jelképes húsvéti bárányt, és odaadta nekik titokteljes eledelül a bor és a kenyér színében. A szentlecke emlékeztet bennünket a legfőlségebb vacsorára, az evangélium elmondja a lábmosást, a szentmise többi szövege pedig majdnem kizárólag az Úr keserű, lelki szenvedésével foglalkozik. A fakerepe-lők, amelyek most az oltárscengőket és harangokat helyettesítik, a legrégebb keresztény időkre emlékeztetnek bennünket, amikor az élesen zengő ércharangok még ismeretlenek voltak. Az átváltoztatásnál a pap három nagy ostyát konszekrál. Az egyiket a mai miséhez, a másikat a nagypénteki liturgiához, a harmadikat pedig a Szentsír számára. A máskor szokásos békecsók elmarad, mert Júdás a szeretet jelét áruló csókjával ma megszenteltelenítette. Az áldozásnál a jelenlévő papok mindannyian karinget és stólát vesznek fel, és magukhoz veszik az Úr testét a celebráns kezéből, mert magánmiséket ezen a napon nem lehet mondani. A világi hívőknek is, amennyiben lehetséges, ezen a napon kellene áldozáshoz járulniuk, utánozva azt az első szentáldozást, amely az utolsó vacsora termében volt.

A szentségi körmenet: a szentmise után az oltáron lévő befedett kelyhet a Szentostyával ünnepélyes körmenetben a templomon belül lévő, virágokkal feldíszített kápolnába viszik, és ott elzárják. A tabernákulumot nyitva hagyják annak emlékére, hogy Krisztust, szenvedései napjaiban, övéinek köréből kiragadták.

Az oltárfosztás: A nyitott ajtajú és üres tabernákulum látványa hirtelen elvezet bennünket a Nagypéntek komolyságába. A most következő oltárfosztás is már készülődés a Nagypéntek liturgiájához. Az áldoztatási kehely átvitele után a celebráns pap az oltár lépcsőjén a következő antifónát imádkozza: „Felosztották maguk közt ruháimat, köntösömrre sorsot vetettek.“ Azután az oltárokon lévő oltárterítőket eltávolítja, s közben a 21., vagyis a szenvedési zsoltárt imádkozza. Az oltáron csak a kereszt és a gyertyatartók maradnak. A megfosztott oltár jelképezi azokat a megfosztásokat, amelyeket az Úrnak, szenvedései közepett túrnie kellett: legtisztább testének ruháitól való fájdalmas megfosztását, a kereszt szégyenfáján istenségétől és szentségétől való megfosztását és minden vigasztalástól való megfosztását az Istentől való elhagyatottságában.

A lábmosás: V. Pius pápa (1566-1572) óta ez a szertartás is hozzátartozik a nagycsütörtöki szertartáshoz. Azt a nagy tisztaságot tanítja, amellyel a léleknek az áldozáshoz kell járulnia – mentesnek kell lenni a bűntől, sőt a mindennapi élet kis hibáitól és tökéletlenségeitől is. Arra a kiáradó és felfoghatatlan szeretetre és alázatosságra emlékeztet bennünket, amellyel az Istenember ezt az utolsó rab-szolga-szolgálatot apostolainak tette, és megbízta őket, hogy e példáját kövessék.

A pápa a lábmosást 13 fehérbe öltözött papon végzi, a püspökök 13 kanonokon, vagy 13 szegényen, az apátok vagy preláthusok 13 szegény aggastyánon. A 13. jelenti Szent Pál apostolt, vagy magát Krisztust, a Nagy Szent Gergely pápa életéből vett legenda alapján. A szent pápa ugyanis naponként 12 szegénynek adott enni, egy alkalommal maga Krisztus csatlakozott hozzájuk, mint 13., egy angyal képében.

Az Üdvözítőnek, az Olajfák hegyén kiállott, gyötrelmes óráit az Egyház az egész év folyamán azzal hívja az emlékezetünkbe, hogy sok helyen a világi hívők estefelé szentségimádást tartanak.

NAGYPÉNTEK – A VILÁG MEGVÁLTÓJÁNAK KERESZTHALÁLA

A Nagypéntek Isten örök rendelésében a legnagyobb és legtermékenyebb misztériumot, azt a szent halált ünnepli, amelyet Jézus Krisztus, az istenember érettünk, emberekért, a kereszt szégyenfáján, kimondhatatlan kínok között szenvedett. Engedelmességének végső célja az összes bűnök elengedéséért való kiengesztelés. A liturgiában a Nagypénteket az *Előkészülődés pénteki napjának*

nevezik. A zsidóknál ugyanis ez a nap volt az, amelyen mindent előkészítettek, ami a pászka ünnepükhöz szükséges volt. Az ünnep másik neve: *Az előre megszentelt adományok miséje*. Ma ugyanis nincs felajánlás, mert ma nem kenyeret és bort, hanem az Üdvözítő magát áldozza fel. A misében csak a tegnap átváltott ostyával áldozik meg a pap. Innen ered a magyar „csonka mise” megnevezés is. Nagypéntek a csendes magánba vonulás napja, amikor a hívő ember szívesen szenteli idejét az imádságnak.

Nagypéntek története: a mai istentisztelet főrészben Jeruzsálemből származik. A IV. században az egész csütörtöki éjszákát az Olajfák hegyén töltötték, imádság és zoltárok mondásával. A VIII. században átvették keletről a kereszt tiszteletét és az áldozási szertartást. Így alakult ki véglegesen a nagypénteki liturgia, amely felépítésében a rendes szentmiséhez hasonlítható. Az első rész - a hittanulók ősi miséje, a második, a kereszt imádása - a felajánlás és az átváltottatás helyett van, a harmadik rész pedig az áldozási szertartás.

A hittanulók miséje: megőrizte számunkra a mai mise kezdetleges, ősi alakját. Két szentleckéből és a hívőkért, azok minden csoportjáért és minden szükségletéért valamint a többi emberekért mondott könyörgésekből. Ezek közvetlenül a felajánlás előtt voltak, és azután bocsátották el a hittanulókat. Mikor ez a rész eltűnt, akkor a kánonba olvastották be megemlékezésékként.

A kereszt leleplezése: a kereszt leleplezése és az előtte való hódolat a nagypénteki liturgia középpontja. Ez a szertartás az igazi kereszt tiszteletének utánzása.

A hívó nép a kereszt szent fája előtt mélyen meghajol, azt csókolja, homlokával és szemével érinti anélkül, hogy a keresztet kezével megfogja. A kereszthódolat végeztével a keresztet a pap ismét az oltáron lévő helyére állítja, és a húsvéti ünnep kezdetéig térdhajtással tiszteljük. A térdhajtással történő tisztelgetés nem imádás, hanem tisztelés, amilyen az Úr ereklyéinek, pl. az igazi keresztből való kegytárgynak jár. „...és mert a kereszt az Ő vérével volt átitatva, ezért imádkozunk a keresztnek úgy, mintha magához a Megfeszítettnek imádkoznánk (Aquinoi Szent Tamás) A mi kereszt-tisztelgetésünk értelme tehát az, hogy mialatt a keresztet tiszteljük, amely által megváltottunk, imádjuk azt, aki minket megváltott. A testünkkel a kereszt előtt borulunk le, lelkünkkel azonban az Úr előtt. Az *improperiák*, azaz *szemrehányások* mélyen komoly panaszok a kiválasztott zsidó nép Isten iránti hálátlansága miatt. A liturgia ezeket a megfeszített Üdvözítő szájába adja. A leleplezés és a kereszt előtt való hódolat a szentmise kánonját és az átváltoztatást helyettesíti.

A *szentáldozási szertartás*: a papság a Szent Ostyát, a kápolnában lévő urnából ünnepélyes körmenetben a főoltárra viszi. Most kezdődik a megrövidített áldozási ünnep a szentmise áldozási rítusából vett imákkal (ez az ősegyház áldoztatási szertartásának maradványa, amikor keresztény őseink szentmisén kívül járultak az Úr asztalához.)

Nálunk az Oltáriszentség az ún. Szent-síron imádásra van kitéve. Az Egyház a Szentsír látogatását és az Oltáriszentség előtt való imádkozást részleges, illetve teljes búcsúval jutalmazza.

NAGYSZOMBAT – AZ ÚR SÍRBAN VALÓ NYUGVÁSÁNAK NAPJA – A SZENT PIHENŐ-NAP – A FIÚISTEN SZENT SZOMBATJA

Története: ezen a napon eredetileg, a zsolozsmán kívül, nem volt semmi liturgia. A bazilikák és templomok üresek és magányosak voltak. A liturgia csupán szombat este kezdődött, és egész éjjelen át tartott. Ez volt tulajdonképpen Húsvét vigíliája, amelyen a felnőtt hittanulóknak kiszolgáltatták a keresztiség szentségét. A keresztelés után az újonnan megkereszteltek a papsággal és a hívőkkel együtt, ünnepélyes körmenetben, égő gyertyákkal a babtistériumból a főtemplomba vonultak, ahol ünnepélyes éjféli mise kezdődött. Itt már énekelték az Alleluját, és a megkereszteltek megáldoztak.

Nagyszombat liturgiáját tehát csak akkor érthetjük meg, hogyha tudjuk, hogy először egész éjszakán át tartó húsvéti vigília volt, és másodszer azt, hogy ez a keresztiség kiszolgáltatásának napja. Ebben a liturgiában úgy vehetünk részt igazán, ha a megkeresztelkedők lelkületével veszünk benne részt. Hálát adunk a mi keresztiségünkért, a mi lelkünk feltámadását éljük át, a sötétségből a világosságba, Krisztus ugyanis a mi lelkünkben támadt fel.

A nagyszombati zsolozsmában még a szo-

morúság érzelme vonul át, az Egyház sírva virraszt Jegyesének sírban nyugvó teste mellett. A liturgia viszont már átmenet a Húsvéthoz és 3 részből áll: a feltámadást jelképező szertartásokból, a keresztség ünnepélyes kiszolgáltatásából és az allelujás miséből.

A feltámadás jelképei: az Egyház az Úr feltámadását legelőzőr három szertartásban akarja a lelkünkbe vésni. Ez a három szertartás az a) új tűz, b) az új világosság, c) a húsvéti gyertya.

a) *Az új tűz:* a templomon kívül kovából szikrát csiholnak, és ezzel kis máglyát gyújtanak. A pap teljes kísérettel, violaszínű palástban kimegy a tűzhöz, és ott először is három imádsággal a tüzet áldja meg. Azután megáldja az 5 tömjéngyertyát és a húsvéti gyertyát.

Az új tűz története: Rómában, amikor este kezdődött az istentisztelet, minden alkalommal volt tűzszentelés és körmenet, mert az éjszakai istentiszteletnél csak megszentelt világosságot használtak. A templomban minden fényt eloltottak, mert az Ószövetség kialudt és jött a Világ Világossága. Krisztus maga nevezi így magát, és így a tűz és a világosság gyakran lesz az Ő szimbóluma. A germánoknál tavasszal a tavasz istennőjének Ostarának és a fény istenének Balduinnak nagy máglyát szoktak gyújtani a jó aratásért. Ezt a szokást keresztelték meg az ír miszisionáriusok, amikor Krisztus feltámadására raktak a szabadban nagy máglyát, és ennek meggyújtásához csak kovát használtak, hogy valóban új tűz legyen. Az ír papok hozták ezt a szokást Rómába, ahol a szertartás a mai alakját vette fel.

Az új tűz jelentése: a kő jelképezi Krisztust, akit az építők megvetettek, de aki szegletkővé lett. A kovaköböl kipattanó szikra

is az Úr jelképe, aki sziklasírjából új életre támadt fel. Az Úr tüzet hozott, és nem akart mást, minthogy égjen.

b) *Lumen Christi* – az új világosság: a tüzet és világosságot a liturgiában gyakran, mint Istennek és Krisztusnak jelképét alkalmazzák. Sőt, Krisztus magát is világosságnak nevezte, és apostolai is a világ világosságának nevezték. Minthogy ezen megszentelt tűz a kőből keletkezett anélkül, hogy az eltört volna, éppúgy Krisztus is feltámadt a lezárt sírból anélkül, hogy azt kinyitották volna.

c) *a húsvéti gyertya:* gazdag liturgiájában a következő igazságok jelképeit találjuk meg: az elején a húsvéti gyertya még nem ég – ez Krisztus sírban nyugvó szent testének a jelképe. A megszentelt tömjénszemek, amelyeket kereszt alakban helyeznek el a gyertyában, a szent sebhelyek jelképei. A gyertya fellángolása jelképezi az új életet, amelyre Krisztus megdicsőült teste feltámadt. A húsvéti gyertyát Áldozócsütörtökig (megjegyzés: Urunk mennybemenetelének ünnepe, Húsvét után a 40. nap) a főoltár evangéliumi oldalán egy magas gyertyatartóban állítják fel, és minden ünnepélyes istentiszteletnél meggyújtják. Feladata, hogy Krisztus emlékét bennünk ébren tartsa.

A nagyszombati liturgia az előző nap szomorúságából a holnap örömeire vezet el bennünket. Ennek az örömmel a fokozatai: az új tűz, a Lumen Christi – az új világosság, a húsvéti gyertya, a keresztség, a Glória harangzúgása, az ünnepélyes alleluja és a szentmise misztériumában a feltámadt Krisztus ragyogása. Ezzel az örömmel éljük át Húsvét szent ünnepét.

(Dr. Szunyogh Xavér Ferenc, OSB: *Magyarlatin misszálé az év minden napjára*)

Közösségünk programjai az elkövetkező időszakban

- **Április 21.** - Tavaszi zárandoklat Márianosztrára (vasút, kerékpár, kisvasút, komp)
- **Május 3.-5.** - Gyalogos zárandoklat Sasvárra (Nagyszombat – Sasvár)
- **Május 5.** - Buszos zárandoklat Sasvárra
- **Június 2-3.** - Buszos zárandoklat Mátraverebély-Szentkútra
- **Június 9.** - Házaspárok útján a Balatonfelvidéken (Zirc, Óbudavár, Tihany)
- **Július 2-12.** - Újvári cserkészek nyári táborozása
- **Július 2. - 8., július 6. - 8.** - családos tábor és nyaralás a Balatonnál, Káptalanfüreden
- **Augusztus 25.** - Úton Nemzetközi Zárandoknap az édesanyákért

Uram, Jézus, vedd le rólam bűnös életem terheit, amelyek megakadályoznak abban, hogy egészen neked adjam magamat! Hallom, érzem, hogy hívsz engem az elkötelezett életre, amely közepszerűségem feladását jelenti, hogy érted a nagyobb jót válasszam.

Nem magamra akarok építeni, hanem terád, a biztos alapra, aki szolgálatot kérsz tőlem, hogy jócselekedeteimben a te jószágod ragyogjon fel az emberek számára.

„A magyar közösségért díj”-ban részesült Fabó Éva nyugalmazott tanárnő

Fabó Éva tanárnő, miután visszatért a Galántai Magyar Tannyelvű Gimnázium tanári állásából szülővárosába, Érsekújvárra, az 1990-es évek elejétől széleskörű szervezőmunkát fejtett ki az érsekújvári magyarság kulturális és vallási élete terén. Először a Jedlik Ányos Elektrotechnikai Szakközépiskolában tanított, majd az Érsekújvári Pázmány Péter Gimnázium tanárnőjeként, több

mint egy évtizeden át, a helyi Csemadok Alapszervezet aktív tagjaként szervezte a gimnazisták szereplését a Csemadok székházban és a szervezet rendezvényein, hasonlóképpen részvételüket a Városi Művelődési Központ által rendezett kulturális műsorokon.

1992-ben kezdődött az a hagyomány, hogy az Érsekújvári Pázmány Péter Gimnázium pedagógusai, minden év októbe-

rében, diákjaik eredményeit méltatják. Ez alkalomra, az iskola 150. születésnapjára, Luzsica Lajos festőművész, Dr. Fekete Rezső jogász és Kobolka Alajos mérnök kezdeményezésével, több mint 30 – többségében külföldön élő – újvári öregdiák adományából, megalapították az Érsekújvári Magyar Tanulóifjúságért Alapítványt, melynek érsekújvári bejegyzett képviselője Fabó Éva tanárnő volt. Ezután, egészen 2012-ig, a gimnázium tehetséges diákjai díjazott elismerésben részesültek. A tanárnő ösztönzésére, 1995 óta, a gimnazistákon kívül a Czuczor Gergely Alapiskola legjobb végzős tanulóit is jutalmazták. 2002-ben a díjazottak soraiba felvették az érsekújvári Jedlik Ányos Elektrotechnikai Szakközépiskolát és 2007-ben az Építészeti Szaktanintézetet is. Az Érsekújvári Magyar Tanulóifjúságért Alapítvány tagjai azt várták az ifjaktól, amit az Elismerő Oklevél is hirdet: „... szeresse szülőföldjét, legyen büszke iskolájára, mint ahogyan az elődök, öregdiákok gondolnak az ott eltöltött évekre.” 2012 után napjainkig a Pázmány Péter Polgári Társulás könyvjutalommal és oklevéllel díjazza a gimnázium legtehetségesebb végzős diákjait. Fabó Éva tanárnő, Szombath Károly zene- tanár segítségével, évek hosszú során

át a gimnázium diákjainak énekkarát is szervezte és vezette.

Az Érsekújvári Katolikus Plébánia és a helyi Ferences Kolostor hitközösségének mozzatórugója és támasza mind a mai napig. Az elmúlt, több mint negyed évszázad során, a karácsonyi és a húsvéti ünnepkörön belül, számtalan megmozdulást szervezett. Valamennyi, más jelentős egyházi ünnepen (Pünkösd, Ferences templombúcsú, Jézus Szíve ünnepe) és nemzeti ünnepnapon is, (március 15., augusztus 20.) volt diákjait és a hitközösség fiataljait az ünnepen való aktív részvételre készítette fel. Az ő szervezőmunkáját dicsérik, a rászoruló családok számára, évente megrendezésre kerülő jótékonysági koncertek és adománygyűjtések a Széchenyi György Baráti Kör tagjainak segítségével. Az évek folyamán több alkalommal ő szervezte a katolikus hitközösség zarándoklatait Sasvárba, Mátraverebély-Szentkútra, Máriavölgybe és Csíksomlyóra. Különösen a Porcinkula-búcsú, ferences ünnep városunkban történt megszervezése a szívügye, ezzel kapcsolatos a rászorultaknak való adománygyűjtés, felajánlás és a a zarándokok megvendéglése.

Istenes Mária és József

Impresszum:

ECCLÉSIA - Az érsekújvári magyar katolikus közösség lapja

Megjelenik az egyházi év időszakaiban, évente 4-szer, 300 példányban.

Adományokból fenntartott kiadvány. Számlaszám: 150 47776/5200; IBAN: Sk 37 5200 0000 0000 15047776 1 db, 12 oldalas példány kiadásának költsége: 0,67 €.

Kiadó: Via Mariae, polgári társulás

Felelős: Török András

Elérhetőség: e-mail: torok.bandika@gmail.com;

mobil: +421 903 438 380

Grafikai szerkesztő: Bodzás Gergely

Munkatársak: Andruskó Gyula, Baka Szilvia, Berta Zoltán, Csémi Szilárd, Danczi Mónika, Ďurčo Zoltán, Fabó Éva, Hegedűs Erzsébet, Hlavička Gertrúd, Hlavička Tamás, Istenes József, Istenes Marica, Kantár Balázs, Kiss Angelika, Kovalcsik Cirill OFM, Nagy Endre, Nagy László, Pekarik Katica, Pócs Gabriella, Sárai Erika, Stifner Ivett, Sikula Katalin, Zajčiek József, Zajčiek Tamás, Závodsky Dana, Zsidó János.

■ Szemben a lenyugvó nappal

*„De azok unszolták és kérték: Maradj velünk, mert esteledik, a nap is lehanyatlott már. Bement hát, hogy velük maradjon.”
(Lukács 24,13–35)*

...Míntha rólunk írták volna ezt a történetet. Indultunk nagy hittel mi is valamikor, mint ők is, amikor tanítvánnyá szegődtek, de aztán jött az élet, ami mindent másként rendezett. Voltak terveink és elképzeléseink, és a dolgok nem úgy alakultak, ahogy elgondoltuk. És most megyünk a lenyugvó nap felé. Minden nappal közeledik az öregkor és a betegség, a kifosztott lélek magányossága, és mindenkit vár a sötétség – igen, ilyen az élet Jézus nélkül.

...Milyen pontos diagnózis: szemben a lenyugvó nappal, háborgó lélekkel és vitatkozva, nem értve semmit az egészről – hát nem ilyen az élet Jézus nélkül? És még ha közel jön is, odalép hozzánk, nem ugyanúgy folyik-e legtöbbször minden, mint nélküle? A szemek nem nyílnak fel, a szív bezárva marad, pedig ott van tőlünk karnyújtásnyira.

...Közel, és mégis távol – hányszor ez a helyzet keresztyének életében. Emberek beleszülettek egy hívő családba, vagy rátaláltak egy melegszívű, kedves gyülekezetre, akár felnőttként is, ott van tőlük karnyújtásra Jézus, és ők nem látják, közel hozzá és valóságban mégis távol tőle.

...Mert összesen annyi a dolgunk, hogy felfedezzük és megértsük, amint ő maga magyarázza nekünk a Lélek által, hogy a régi írások mind róla szóltak. És ezért annyi a teendőnk összesen, hogy újra és újra visszataláljunk ezekhez a régi iratokhoz, és felfedezzük bennük a magunk

igazi emberségét, azt, amelyik nem esik kétségbe a lemenő naptól, nem csak vitatkozik, és nem csak háborog, hanem megérti, hogy milyen is az Örökkévaló által elgondolt ember.

...És itt a megértésnek van a legnagyobb szerepe. A mi európai életünk semmivel nem bajlódott annyit az elmúlt századokban mind máig, mint az emberi értelemmel. Hol az oltárra emelte, és templomot szentelt neki, mint a franciák a forradalmukban, hol meg megvetette, és másodlagosnak, vagy éppen értéktelenségnek tekintette, mint ami a boldogság akadályá, engedjük inkább szabadjára az ösztönöket – pedig az ember életének legdöntőbb része éppen a megértés, a dolgok helyes felfogása. Sem isteníteni, sem megvetni nem kell az értelmet, hanem használni arra, amire kaptuk, a megértésre, a felfogásra. Ahogy Hölderlin mondja: „Mert nem valamivé lenni, de okulni vagyok itt.” Igen, ezért születünk, ez a földi élet legnagyobb ajándéka, hogy okuljunk!

...És mi más értelme van az okulásnak, mint a bennünk lévő isteni szikra fellebogtatása? A megértés célja, hogy magunk is az örök Atya törvényére és útjára rátaláljunk, hogy mi is Isten gyermekei legyünk, immár ne csak keresztelésünk szerint, hanem szívünk odaszánása szerint is. Hát ezért magyarázza a feltámadott Jézus az Írásokat!

...A megértés pedig, az igazi, akkor jön el az emmausi tanítványokhoz, amikor marasztalják Jézust. Amikor szeretnének többet vele lenni, vele maradni, hiszen a nap is lehanyatlott már. Ez a “maradj velünk!” már valami több mint a vasárnapi istentisztelet meg az egyházfenntartói járulék – ez a szív vágyakozása...

Dr. P. Tóth Béla